

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร” ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลและได้สืบค้นแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็นต่างๆดังนี้: -

1. แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการกำกับดูแลกิจการ
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

การศึกษาหัวข้อนี้ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วนดังนี้: -

1. ความหมายของการกำกับดูแลกิจการ
2. ความเป็นมาของการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย
3. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน
4. แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน
5. การประเมินการกำกับดูแลกิจการ

1. ความหมายของการกำกับดูแลกิจการ

ความหมายที่ใช้กันโดยทั่วไปสำหรับการกำกับดูแลกิจการมีผู้ให้ความหมายในหลายลักษณะดังนี้: -

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย,2557: ออนไลน์) ได้ระบุไว้ว่า การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) หมายถึง ระบบที่จัดให้มี โครงสร้าง และกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจโดยตรง เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดย คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น

2. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์,2557: ออนไลน์) ได้ระบุไว้ว่า การกำกับดูแล กิจการ หมายถึง การบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

3. สังเวียน อินทวิชัย (2545) ได้ระบุไว้ว่า การกำกับดูแลกิจการเป็นระบบที่จัดให้มี กระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำและการควบคุมของธุรกิจให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้วยความโปร่งใสและสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุน

2. ความเป็นมาของการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย

การกำกับดูแลกิจการเริ่มเป็นที่นิยมในสมัยที่ประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจเข้าสู่ วิกฤตในปี พ.ศ.2540 ซึ่งได้มีธุรกิจประสบปัญหาอย่างมาก จึงเป็นสาเหตุให้เราต้องขอความช่วยเหลือจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ในการแก้ไขปัญหา ด้านเศรษฐกิจ โดยIMF ได้อนุมัติเงินกู้เพื่อช่วยสถานะทางการเงินของประเทศไทย ซึ่งในการ อนุมัติดังกล่าว IMF ได้เสนอข้อแม้ไว้ข้อหนึ่งเกี่ยวกับการที่ธุรกิจจะต้องจัดให้มีการกำกับดูแล กิจการที่ดี (Good Governance) โดยทุกธุรกิจที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะต้องแต่งตั้ง “คณะกรรมการ ตรวจสอบ” (Audit Committee) ขึ้นในองค์กร เพื่อจะให้ช่วยกำกับดูแลกิจการอีกทางหนึ่ง เป็นการ ช่วยสร้างให้เกิดความ โปร่งใส เพื่อเพิ่มความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้น ทั้งผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือ หุ้นส่วนน้อย รวมถึงเพื่อความ เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และลูกหนี้ของกิจการความเป็นธรรมต่อพนักงาน และความเป็นธรรมต่อรัฐซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของชาติ(สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่ง ประเทศไทย,2557:ออนไลน์) ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นผลให้รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการ กำกับดูแลกิจการที่ดีและได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ประกาศ ให้เป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์การกำกับดูแลกิจการที่ดีและได้จัดตั้งคณะกรรมการบรรษัทภิบาล แห่งชาติขึ้นในส่วนของตลาดหลักทรัพย์ได้เสนอ “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ” ให้แก่ บริษัทจดทะเบียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผยการ ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออก “หลักการกำกับดูแล

กิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549”ซึ่งเป็นการนำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15ข้อมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการ ของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ปี พ.ศ. 2547 OECD ซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการฉบับสากลและข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาลซึ่งกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี พ.ศ. 2549 ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557: ออนไลน์)

3. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ.2555 ประกอบด้วยหลักการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการแต่ไม่รวมถึงเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติไว้ชัดเจนแล้ว ซึ่งเนื้อหาแบ่งเป็น 5 หมวด ได้แก่

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัทบริษัทจึงควรส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน

สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น ได้แก่ การซื้อขายหรือโอนหุ้น การมีส่วนแบ่งในกำไรของธุรกิจ การได้รับข่าวสาร ข้อมูลของธุรกิจอย่างเพียงพอการเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ แต่งตั้งผู้สอบบัญชี และเรื่องที่มีผลกระทบต่อบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การกำหนดหรือการแก้ไขข้อบังคับและหนังสือบริคณห์สนธิ การลดทุนหรือเพิ่มทุน และการอนุมัติรายการพิเศษ เป็นต้น

ผู้ถือหุ้นควรได้รับทราบกฎเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมประชุมและข้อมูลที่เพียงพอต่อการพิจารณาในแต่ละวาระก่อนการประชุมตามเวลาอันควรมีโอกาสซักถามกรรมการทั้งในที่ประชุมและส่งคำถามล่วงหน้า มีโอกาสเสนอวาระการประชุม และมีสิทธิมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุม

คณะกรรมการบริษัทต้องตระหนักและให้ความสำคัญถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดหรือลดทอนสิทธิของผู้ถือหุ้น

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

ผู้ถือหุ้นทุกราย ทั้งผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและผู้ถือหุ้นที่ไม่เป็นผู้บริหาร รวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติ ควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรม ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิควรมีโอกาสได้รับการชดเชย

การสร้างความมั่นใจให้กับผู้ถือหุ้นว่า คณะกรรมการและฝ่ายจัดการจะดูแลให้การใช้เงินของผู้ถือหุ้นเป็นไปอย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นใจในการลงทุนกับบริษัท คณะกรรมการจึงควรกำกับดูแลให้ผู้ถือหุ้นได้รับการปฏิบัติ และปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกันตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ในหลักการหมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการควรจัดกระบวนการประชุมผู้ถือหุ้นในลักษณะที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน คณะกรรมการควรกำหนดเป็นนโยบายในการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการล่วงหน้าในเวลาอันสมควร เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าประชุมด้วยตนเอง สามารถใช้สิทธิออกเสียงโดยมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุมและออกเสียงลงมติแทน และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอเพิ่มวาระการประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการควรมีมาตรการป้องกันกรณีที่กรรมการและผู้บริหารใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นในทางมิชอบ (Abusive self-dealing) ซึ่งเป็นการเอาเปรียบผู้ถือหุ้นอื่น เช่น การซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน (Insider trading) การนำข้อมูลภายในไปเปิดเผยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการและผู้บริหารถือเป็นการเอาเปรียบหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้นโดยรวม เป็นต้น

คณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการบริษัทและผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของตนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาธุรกรรมของบริษัทที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์และสามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของบริษัทโดยรวม ทั้งนี้ กรรมการและผู้บริหารที่มีส่วนได้เสียกับธุรกรรมที่ทำกับบริษัทไม่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำธุรกรรมดังกล่าว

3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการควรพิจารณาให้มีกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจเพื่อสร้างความมั่นคง ความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของธุรกิจ

ในระบบการกำกับดูแลกิจการมีผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่ ลูกค้า พนักงาน คู่ค้า ผู้ถือหุ้น หรือนักลงทุน เจ้าหนี้ และชุมชนที่บริษัทตั้งอยู่สังคม หรือภาครัฐ รวมถึง คู่แข่ง และผู้สอบบัญชีอิสระ

คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายให้มีการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่มีกับบริษัท ไม่ควรกระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้น และควรกำหนดมาตรการชดเชยกรณีผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิ

คณะกรรมการควรพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างเสริมผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจ และควรเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องให้ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจเหล่านั้นได้รับทราบอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการมีส่วนร่วมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการควรมีมาตรการในการแจ้งเบาะแสต่อคณะกรรมการในประเด็นเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมาย ความถูกต้องของรายงานทางการเงินระบบควบคุมภายในที่บกพร่อง หรือการฉ้อจรรยาบรรณ และควรมีกลไกคุ้มครองสิทธิของผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวด้วย

คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจโดยตรงให้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมั่นใจว่า การประกอบธุรกิจของบริษัทได้คำนึงถึงปัจจัยของผู้ที่ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

คณะกรรมการควรดูแลให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ

ข้อมูลสำคัญของบริษัทรวมถึงรายงานทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินต่างๆ ตามข้อกำหนดของสำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การทำหน้าที่ในรอบปีที่ผ่านมาของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อย นโยบายการกำกับ

ดูแลกิจการนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม และการปฏิบัติตามนโยบายต่างๆ ดังกล่าว เป็นต้น

คุณภาพของรายงานทางการเงินเป็นเรื่องที่ผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกให้ความสำคัญ คณะกรรมการจึงควรมั่นใจว่า ข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินมีความถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีที่เป็นอิสระ

ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการเป็นผู้ที่อยู่ในสถานะที่เหมาะสมที่สุดในการทำหน้าที่ “โฆษก” ของบริษัท อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการอาจแต่งตั้งให้กรรมการท่านอื่นหรือผู้บริหารทำหน้าที่ดังกล่าวแทน โดยผู้ที่ได้รับแต่งตั้งควรทำหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รวมทั้งควรมีการกำหนดนโยบายการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ (Disclosure Policy) ให้ชัดเจน นอกจากนี้ คณะกรรมการควรจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับ “นักลงทุนสัมพันธ์” (Investor Relations หรือ IR) เพื่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก เช่น ผู้ลงทุน นักลงทุนสถาบัน นักลงทุนทั่วไป นักวิเคราะห์ และภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เป็นต้น โดยเปิดโอกาสให้สามารถเข้าพบผู้บริหารของบริษัทได้ตามความเหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่า ข้อมูลที่ให้เป็นข้อมูลที่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะแล้ว

5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ

คณะกรรมการควรมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ และมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น โดยรวม คณะกรรมการควรจัดให้มีระบบแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่าง คณะกรรมการและฝ่ายจัดการที่ชัดเจน และดูแลให้บริษัทมีระบบงานที่ให้ความเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ของบริษัทได้ดำเนินไปในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีจริยธรรม

คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์กับบริษัท รวมทั้งการอุทิศเวลาและความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างให้บริษัทมีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง

กระบวนการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทเพื่อให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้ง ควรมีความโปร่งใส ปราศจากอิทธิพลของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมหรือฝ่ายจัดการ และสร้างความมั่นใจให้กับบุคคลภายนอก

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ เพื่อช่วยศึกษาและกลั่นกรองงานตามความ

จำเป็น โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องอาศัยความเป็นกลางในการวินิจฉัย และควรกำหนดนโยบาย บทบาท หน้าที่รับผิดชอบ กระบวนการทำงาน เช่น การดำเนินการประชุมและการรายงานต่อ คณะกรรมการไว้อย่างชัดเจนเป็นต้น

กรรมการทุกคนควรเข้าใจเป็นอย่างดีถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการและ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท พร้อมทั้งจะแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเป็นอิสระและ ปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา กรรมการควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ระมัดระวังและรอบคอบ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทและเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นทุกคน โดยได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ กรรมการทุกคนควรอุทิศเวลาให้เพียงพอเพื่อ ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ และเป็นหน้าที่ของกรรมการที่ต้องเข้าประชุม คณะกรรมการทุกครั้งยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษจริงๆ

การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของกรรมการ โดยตรง กรรมการจึงไม่ควรอนุมัติค่าตอบแทนของตนเอง คณะกรรมการควรจัดให้มีกระบวนการกำหนด ค่าตอบแทนที่โปร่งใสและขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น ระดับและองค์ประกอบของค่าตอบแทน กรรมการควรเหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควร หลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควร

4. แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน(ตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย,2557: ออนไลน์)

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ประกอบด้วยแนวปฏิบัติที่ดี เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีจำนวน 15 ข้อ ได้แก่

1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการควรจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแล กิจการของบริษัทไว้ ซึ่งควรมีข้อความระบุว่า มีนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ครอบคลุม หลักการใดบ้าง อาทิ

- สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ
- คณะกรรมการ โครงสร้าง บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและความเป็นอิสระ
- การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
- การควบคุมและบริหารความเสี่ยง
- จริยธรรมธุรกิจ

พร้อมทั้งเปิดเผยในรายงานประจำปีให้ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบโดยทั่วกันคณะกรรมการควรรายงานในรายงานประจำปีถึงนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทว่าได้นำหลักการที่เสนอแนะไปใช้อย่างไร พร้อมสรุปสถานการณ์และเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถนำหลักการบางข้อมาใช้ในขั้นนี้ (ถ้ามี)

2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการควรอำนวยความสะดวกโดยจัดกระบวนการประชุมผู้ถือหุ้นในลักษณะที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ในการเข้าประชุมไม่ควรมีวิธีการที่ยุ้งยากหรือมีค่าใช้จ่ายมากเกินไป และละเว้นการกระทำใดๆ ที่เป็นการจำกัดโอกาสการศึกษาสารสนเทศของบริษัทและการเข้าประชุมของผู้ถือหุ้น

3. สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจกลุ่มต่าง ๆ

ในระบบการกำกับดูแลกิจการจะมีผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจหลายกลุ่มด้วยกัน ที่สำคัญได้แก่ กลุ่มลูกค้า ฝ่ายจัดการรวมลูกจ้าง คู่ค้า ผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุน ผู้สอบบัญชีอิสระ ภาครัฐ และชุมชนที่บริษัทตั้งอยู่ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นได้แก่ สหภาพ คู่แข่ง และเจ้าหนี้ เป็นต้น โดยแต่ละกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์และความคาดหวังที่ต่างกันจากธุรกิจ

คณะกรรมการควรรับรู้ถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ลูกจ้าง คู่ค้า ชุมชน คู่แข่ง เจ้าหนี้ เป็นต้น และดูแลให้มั่นใจว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติด้วยดี ทั้งนี้ควรสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจในการสร้างความมั่งคั่ง สร้างงานและสร้างธุรกิจให้มีฐานะการเงินที่มั่นคง

4. การประชุมผู้ถือหุ้น

ประธานที่ประชุมควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสโดยเท่าเทียมกัน ในการแสดงความเห็นและตั้งคำถามใดๆ ต่อที่ประชุมตามระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่เสนอกรรมการทุกคน โดยเฉพาะประธานคณะกรรมการชุดต่างๆ ควรเข้าประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อตอบคำถามที่ประชุม

5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

ณ ระดับสูงสุดของธุรกิจ คณะกรรมการควรมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์และมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท และผู้ถือหุ้นโดยรวม คณะกรรมการและฝ่ายจัดการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น จึงควรมีระบบการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่รับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการกับฝ่ายจัดการและระหว่างคณะกรรมการกับผู้ถือหุ้น ไว้ให้ชัดเจน

6. ความขัดแย้งของผลประโยชน์

คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้นควรพิจารณาขจัดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์อย่างรอบคอบ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อย่างมีเหตุมีผลและเป็นอิสระภายในกรอบจริยธรรมที่ดี ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทโดยรวมเป็นสำคัญ

7. จริยธรรมธุรกิจ

คณะกรรมการควรส่งเสริมให้จัดทำแนวทางเกี่ยวกับจริยธรรมธุรกิจ หรือจรรยาบรรณ (Code of Ethics or Statement of Business Conduct) เพื่อให้กรรมการและลูกจ้างทุกคนได้ทราบและเข้าใจถึงมาตรฐานการปฏิบัติตนตามที่บริษัทและผู้ถือหุ้นคาดหวังรวมถึงการเฝ้าสังเกตให้มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

คณะกรรมการควรมีจำนวนเท่าใดและประกอบด้วยกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นอิสระในสัดส่วนอย่างไร เป็นเรื่องที่คณะกรรมการจะกำหนดด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระ หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้คุณสมบัติของกรรมการที่เป็นอิสระให้พิจารณาโดยใช้แนวทางเดียวกันกับคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบตามประกาศตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของกรรมการตรวจสอบ

นอกเหนือจากการมีกรรมการที่เป็นอิสระจำนวนหนึ่งในสามแล้ว ในกรณีที่บริษัทมีผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Controlling หรือ Significant Shareholders) คณะกรรมการควรมีกรรมการจำนวนหนึ่งให้เป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นในบริษัท

9. การรวมหรือแยกตำแหน่ง

คณะกรรมการและผู้ถือหุ้นควรมีเสรีที่จะเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับบริษัท โดยอาจรวมบทบาทของประธานกรรมการกับของผู้จัดการใหญ่อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน หรือแยกกัน โดยให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นอิสระเป็นประธานกรรมการก็ได้ไม่ว่าจะเลือกวิธีใดควรมีการแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างกันให้ชัดเจน โดยไม่ให้คนใดคนหนึ่งมีอำนาจโดยไม่จำกัด

10. ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

ระดับและองค์ประกอบค่าตอบแทนแก่กรรมการควรเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควรค่าตอบแทนของกรรมการควรจัดให้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม รวมถึงประโยชน์ที่

คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน กรรมการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เช่น เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ ควรได้รับค่าตอบแทนเพิ่มที่เหมาะสมด้วย กรรมการที่เป็นผู้บริหารควรได้รับค่าตอบแทนที่เชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัทและผลปฏิบัติงานของกรรมการแต่ละคน

ค่าตอบแทนของผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง ควรกำหนดตามหลักการและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด คณะกรรมการควรทบทวนข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ (ถ้ามี) และเป็นผู้ตัดสินใจในขั้นสุดท้าย เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทระดับค่าตอบแทนควรเป็นเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนจูงใจในระยะยาวควรเป็นไปในแนวเดียวกันกับผลงานของบริษัทและการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคน

การกำหนดค่าตอบแทนเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของกรรมการโดยตรง จึงควรดำเนินการด้วยความโปร่งใสและได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น กรรมการไม่ควรเข้าไปตัดสินใจในการกำหนดค่าตอบแทนของตนเอง ในรายงานประจำปี คณะกรรมการควรเปิดเผยถึงนโยบายค่าตอบแทนและจำนวนค่าตอบแทนของกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงตามที่ประกาศ คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด

11. การประชุมคณะกรรมการ

ควรกำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าเป็นประจำในการประชุม ประธานคณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการใช้ดุลยพินิจที่รอบคอบและจัดสรรเวลาไว้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายจัดการจะเสนอเรื่องและมากพอที่กรรมการจะอภิปรายปัญหาสำคัญกันอย่างรอบคอบโดยทั่วกัน กรรมการมีหน้าที่ต้องเข้าประชุมคณะกรรมการทุกครั้งยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษจริงๆ และควรเปิดเผยจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการในรายงานประจำปีด้วย

12. คณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ เพื่อช่วยศึกษาในรายละเอียดและกลั่นกรองงานตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยเฉพาะคณะอนุกรรมการตรวจสอบและคณะอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทน โดยกำหนดนโยบายและกรอบงานไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิก หน้าที่ความรับผิดชอบ การดำเนินการประชุม และการรายงานต่อคณะกรรมการ สมาชิกทุกคนหรือส่วนใหญ่ควรเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และ ประธานอนุกรรมการควรเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีความเป็นอิสระ

13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการควรจัดทำ รักษาไว้ และทบทวนระบบการควบคุมทั้งทางการเงิน การดำเนินงาน และการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Controls) ตลอดจนจัดการความเสี่ยง

และการให้ความสำคัญกับสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าและรายการผิดปกติทั้งหลาย คณะกรรมการควรจัดให้มีงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท

14. รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการควรทำรายงานอธิบายถึงความรับผิดชอบของตนในการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงควบคู่กันไปกับรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี รายงานของคณะกรรมการควรครอบคลุมในเรื่องสำคัญๆ ตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เสนอแนะ

15. ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

คณะกรรมการควรดูแลให้มั่นใจว่าบริษัท ได้เปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญของบริษัทอย่างถูกต้อง ทันเวลา และ โปร่งใส โดยควรจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับ “ผู้ลงทุนสัมพันธ์” (Investor Relations) เพื่อเป็นตัวแทนในการสื่อสารกับผู้ลงทุนที่เป็นสถาบัน ผู้ถือหุ้น รวมถึงนักวิเคราะห์ทั่วไป และภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการควรจัดหาทรัพยากรอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการนำเสนอสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร

5. การประเมินการกำกับดูแลกิจการ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2555)

ประเทศไทย เราได้รู้จักกับคำว่า “การกำกับดูแลกิจการ” หรือ “บรรษัทภิบาล” หลังจากที่ได้เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540 จึงได้เริ่มมีการตื่นตัว เรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อต้นปี พ.ศ. 2545 เป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์การมีบรรษัทภิบาลที่ดี รัฐบาลได้จัดตั้ง คณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติขึ้น เพื่อให้การส่งเสริมบรรษัทภิบาลมีพัฒนาการที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง และจัดเรื่องนี้ให้เป็นวาระแห่งชาติ และรัฐบาลได้ประกาศอย่างเป็นทางการให้ปี พ.ศ. 2545 เป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์การกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 เพื่อส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีบรรษัทภิบาลที่ดี โดยเสนอหลักการที่คาดหวังให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตามและจัดตั้งศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Center) โดยมุ่งหวังให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับธุรกิจอย่างยั่งยืน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อต้นปี พ.ศ.2547 ประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาลของธนาคารโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนทั้งในและต่างประเทศได้ทราบถึงพัฒนาการในเรื่องบรรษัทภิบาลของตลาดทุนไทยอย่างถูกต้อง เกณฑ์ที่ธนาคารโลกใช้ในการประเมิน คือ หลักการที่กำหนดโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD Principles) เกณฑ์

ในการประเมิน ประกอบด้วย 6 หมวด คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านบรรษัทภิบาลสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมผู้ที่มีส่วนได้เสียของบริษัท การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และบทบาทและความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท

ปี พ.ศ.2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ประกาศหลักการและแนวทางปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มี 5 หมวด ได้แก่ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

ปี พ.ศ.2542 ได้มีการก่อตั้งสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors: IOD) เพื่อสนับสนุนกรรมการบริษัทในการพัฒนาความรู้ ทักษะ ตลอดจนเพื่อเพิ่มมุมมองของกรรมการบริษัท และพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการ ซึ่งจะช่วยให้กรรมการสามารถทำหน้าที่ในการนำพองค์กรไปสู่ความเจริญอย่างยั่งยืน เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากเล็งเห็นว่ากรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น รวมทั้งดูแลผลประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจ โดยให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย กิจกรรมต่างๆ ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยจัดขึ้น ได้มีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการเป็นกรรมการ รวมทั้งก่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งในการเสริมสร้างบรรษัทภิบาล และทำให้เศรษฐกิจไทยเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนกิจกรรมหนึ่งที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยดำเนินการเป็นประจำทุกปี คือ โครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและวัดผลการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามมาตรฐานสากลหลักเกณฑ์การสำรวจได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

รายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies: CGR) เป็นรายงานที่นำเสนอผลจากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี

เกณฑ์การประเมินที่ใช้อิงกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือ OECD และตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยประกอบด้วยหลักเกณฑ์รวม 132 ข้อแบ่งออกเป็น 5 หมวดหลักตามหมวดของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยให้นำหนักกับแต่ละหมวดดังนี้:-

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงน้ำหนักการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

	น้ำหนัก(%)
1. สิทธิของผู้ถือหุ้น	20%
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	15%
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	15%
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	25%
5. ความรับผิดชอบต่อของคณะกรรมการ	25%
รวม	100%

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน

- รายงานประจำปีของบริษัท
- แบบรายงานข้อมูลประจำปี
- หนังสือนัดประชุมและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
- เว็บไซต์ของบริษัท
- ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่เผยแพร่ผ่าน ตลท.และกสท.
- ข้อมูลอื่นๆที่เปิดเผยมต่อสาธารณชน

สำหรับหลักเกณฑ์การให้คะแนนของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย แบ่งเป็น 6 ชั้น ดังนี้: -

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงหลักเกณฑ์การให้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ช่วงคะแนน Score Range	สัญลักษณ์ Number of Logo	ความหมาย Description
90 - 100		ดีเลิศ Excellent
80 - 89		ดีมาก Very Good
70 - 79		ดี Good
60 - 69		ดีพอใช้ Satisfactory
50 - 59		ผ่าน Pass
ต่ำกว่า 50	No logo given	N/A N/A

เมื่อได้คะแนนการประเมินแล้ว สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยจะจัดกลุ่มบริษัทตามช่วงคะแนนที่ได้รับและให้ตราสัญลักษณ์ ตามช่วงคะแนน โดยประกาศรายชื่อเฉพาะ

บริษัทที่ได้รับคะแนนในระดับ “ดี” (70-79 คะแนน) ขึ้นไป ซึ่งมี 3 กลุ่มคือ “ดี” “ดีมาก” และ “ดีเลิศ” โดยประกาศรายชื่อบริษัทในแต่ละกลุ่มเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อย่อในภาษาอังกฤษ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้ -

ไพริน ใจทัด (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไร ทั้งนี้ผลการศึกษาวิจัยได้พบว่า การแยกแยะระหว่างบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการจัดการกำไร และจำนวนบริษัทที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งและสัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการศึกษายังได้พบตัวแปรควบคุมซึ่งประกอบไปด้วย ความเสี่ยงทางการเงิน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ความสามารถในการทำกำไรและประเภทอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการกำไร ซึ่งวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุโดยใช้วิธีคำนวณตามแบบจำลอง Cross-sectional Modified Jones

จินตวิษณุ ภูผนิชย์ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า สัดส่วนการถือครองหุ้นของคณะกรรมการบริษัท (PSB) และดัชนีคะแนนการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (CG) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และดัชนีคะแนนการกำกับกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Tobin's Q) มากกว่าสัดส่วนการถือครองหุ้นของคณะกรรมการบริษัท (PSB) ซึ่งวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุโดยใช้วิธี Stepwise

สรินษา เชาว์เกษม (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลการดำเนินงานของกิจการกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของกิจการ (Firm Financial Performance) มีความสัมพันธ์กับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Rating) อย่างมีนัยสำคัญ ด้วยผลการดำเนินงานที่ดีของกิจการนั้นย่อมเกิดจากการที่กิจการมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอันประกอบไปด้วยการทำงานที่มีความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ต่อนักลงทุนและผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน มีการถ่วงดุลอำนาจกันอย่างเหมาะสมด้วยจำนวนคณะกรรมการอิสระซึ่งส่งผลให้ความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และความเสี่ยงทางการเงินเกิดขึ้นได้ยากจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนได้ เป็นเหตุ

ให้เมื่อมีการประเมินในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกิดขึ้นกิจการที่มีผลการดำเนินงานกิจการที่ดี ย่อมได้ระดับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ดีตามไปด้วย โดยศึกษาความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

สุชลธา บุพการะกุล (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผล การศึกษาวิจัยพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีเพียงขนาดคณะกรรมการของบริษัทเท่านั้นที่มี ความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และพบว่าขนาด ของกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ด้วย โดยศึกษาความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์สมการถดถอย แบบพหุคูณ (Multiple Regression) รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์ความ ถดถอยเชิงส่วน (Coefficient)

ชีวันท์ นิยมตรง (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การกำกับดูแลกิจการและผล การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะกลุ่มบริการ ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลไกการควบคุมที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ 8 ประการ ได้แก่ระดับการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการสัดส่วนการถือหุ้นของฝ่ายจัดการ สัดส่วนการถือหุ้นของคณะกรรมการสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมบริษัทขนาด คณะกรรมการจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ ตรวจสอบและจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีหรือการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ ROA และ ROE เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุมได้แก่ความเสี่ยงทางการเงินขนาดบริษัท อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนและอายุของบริษัท กับผลการดำเนินงานโดยความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับผลการดำเนินงานส่วนขนาดของบริษัทและอัตราส่วนสินทรัพย์ ลงทุนนั้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานสำหรับอายุของบริษัทนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Mc Rey Banderlippe (2009) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์การกำกับดูแล กิจการกับการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศฟิลิปปินส์ผลการ ศึกษาวิจัย พบว่าจากการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จาก 19 อุตสาหกรรม จำนวน 114บริษัทในระหว่าง ปี พ.ศ.2548ถึง ปี พ.ศ. 2549 โดยมีตัวแปรแทนการกำกับดูแลกิจการได้แก่

ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระ การแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ จำนวนบริษัทที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่ง และสัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหาร ตัวแปรตามแทนการจัดการกำไร คือ รายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารตัวแปรควบคุม ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ขนาดของกิจการ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม สภาพภาพแรงงาน และการถูกระงับการซื้อขายหลักทรัพย์ และผลการศึกษาวิจัยพบว่า จำนวนบริษัทที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับการจัดการกำไร ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และสัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร โดยศึกษาความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ(Multiple Regression)

Kim Hyo Jin and Yoon Soon Suk (2008) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์การกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศเกาหลี (Korea Stock Exchange) ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า จากการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน635บริษัทในระหว่าง ปี พ.ศ.2547ถึง ปี พ.ศ. 2548 โดยมีตัวแปรแทนการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ สัดส่วนของกรรมการอิสระ คณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจในการควบคุม สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ความเสี่ยงทางการเงิน ตัวแปรตามแทนการจัดการกำไร คือ รายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและรายการคงค้างรวม ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของกิจการ อัตราการเติบโตของยอดขาย และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบผลการศึกษพบว่า สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจในการควบคุมมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับการจัดการกำไร โดยที่สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ สัดส่วนของกรรมการอิสระ และความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับการจัดการกำไร ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression)

Anthony Kyereboah-Coleman (2007) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์การกำกับดูแลกิจการและผลกระทบต่อมูลค่าของผู้ถือหุ้น ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้แทนการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารการรวบรวมตำแหน่งผู้จัดการใหญ่กับประธานกรรมการในคนเดียวกันขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่ ส่วนตัวแปรตามที่ใช้แทนมูลค่าของผู้ถือหุ้นวัดจากอัตราส่วนเงินปันผลสุทธิต่อหุ้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ผลจากการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่าตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าของผู้ถือหุ้น ได้แก่ขนาดคณะกรรมการจะมีความสัมพันธ์ใน

ทางบวกและการควมรวมตำแหน่งผู้จัดการใหญ่กับประธานกรรมการในคนเดียวกันจะมีความสัมพันธ์ในทางลบ ทั้งนี้ได้ศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนจำนวน 103 บริษัทจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศแอฟริกาใต้กาน่าเคนย่าและไนจีเรียโดยศึกษาข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2544

Haniffa Roszaini and Hudaib Mohammad (2006) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการค้ากับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กัวลาลัมเปอร์ (The Kuala Lumpur Stock Exchange) ซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่าจากการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 347 บริษัทในระหว่างปี พ.ศ.2539 ถึงปี พ.ศ. 2543 โดยมีตัวแปรแทนการค้ากับดูแลกิจการได้แก่ขนาดคณะกรรมการในบริษัทสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารการควมรวมตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่และประธานกรรมการในคนเดียวกันสัดส่วนของกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทมากกว่าหนึ่งแห่งสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ 5 อันดับแรกและสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยกรรมการบริหารของบริษัท ผลการศึกษาพบว่าขนาดคณะกรรมการในบริษัทและสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ 5 อันดับแรกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานที่วัด ROA ส่วนการควมรวมตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่และประธานกรรมการในคนเดียวกันและสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยกรรมการบริหารของบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบโดยสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและสัดส่วนของกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทมากกว่าหนึ่งแห่งไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานบริษัทที่มีขนาดคณะกรรมการที่ใหญ่จะทำให้มีผลการดำเนินงานดีขึ้น เนื่องจากประสบการณ์และความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้บริษัทตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

Brown, Lawrence D. and Marcus L. Caylor (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลประเมินการค้ากับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานซึ่งผลการศึกษาวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระคือผลประเมินการค้ากับดูแลกิจการแบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัท การปฏิบัติตามกฎบัตรและกฎหมาย ความรู้ความสามารถของกรรมการ การชดเชยค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารและกรรมการ การถือหุ้นของกรรมการ การกำหนดวาระการทำงานของคณะกรรมการ และนโยบายบริษัทในการป้องกันการถูกครอบงำกิจการ ตัวแปรตามคือผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ กำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไร การเติบโตของยอดขาย อัตราส่วนระหว่างมูลค่าของบริษัทในตลาดหุ้นกับ Replacement cost ของสินทรัพย์ของบริษัทนั้น จำนวน 2,327 บริษัท ในสหรัฐอเมริกา พบว่าบริษัทที่มีการการค้ากับดูแลกิจการที่ดี มีความสัมพันธ์กับผลกำไรที่มากกว่า และทำให้มีระดับการ

จ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นที่มากกว่า ซึ่งยังพบว่า องค์ประกอบของการกำกับดูแลกิจการที่มีส่วนสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันมากที่สุด คือ การชดเชยค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารและกรรมการ ในทางตรงกันข้าม คือ การปฏิบัติตามกฎบัตรและกฎหมาย

Klapper Leora F. & Love Inessa (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลประเมินการกำกับดูแลกิจการ การคุ้มครองผู้ลงทุน และผลการดำเนินงานในตลาดเกิดใหม่ซึ่งผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า การจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานอย่างมากโดยวัดค่าอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ และ อัตราส่วนระหว่างมูลค่าของบริษัทในตลาดหุ้น กับ Replacement cost ของสินทรัพย์ของบริษัทนั้น ในการหามูลค่าของกิจการจำนวน 374 บริษัท ใน 14 ประเทศ คือ สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล สาธารณรัฐชิลี เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ สาธารณรัฐจีน ประเทศตุรกี และประเทศไทย